

บทที่ 1 บทนำ

- หัวเรื่อง
- แม่บทการบัญชี
- วัตถุประสงค์ของงบการเงิน
- ข้อสมมติ
- การดำเนินงานต่อเนื่อง
- ลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน
- ข้อจำกัดสำหรับข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและความเชื่อถือได้
- องค์ประกอบของงบการเงิน
- การรับรู้องค์ประกอบของงบการเงิน
- การวัดมูลค่าองค์ประกอบของงบการเงิน
- แนวคิดเกี่ยวกับทุนและการรักษาระดับทุน
- งบการเงิน
- ส่วนประกอบของงบการเงิน
- ดอกเบี้ย: แนวคิดของมูลค่าอนาคตและมูลค่าปัจจุบัน
- แนวคิดของดอกเบี้ย

แม่บทการบัญชี

แม่บทการบัญชี (Accounting Framework) เป็นหลักเกณฑ์สำคัญในการจัดทำและนำเสนองบการเงินซึ่งผู้ใช้งบการเงินควรรับทราบและเข้าใจเหตุผลในการจัดบันทึกรายการต่าง ๆ ทางการบัญชี

แม่บทการบัญชีได้อธิบายเกี่ยวข้องกับเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- * วัตถุประสงค์ของงบการเงิน
- * ลักษณะเชิงคุณภาพที่กำหนดว่าข้อมูลในงบการเงินมีประโยชน์
- * องค์ประกอบและการวัดมูลค่าของงบการเงิน
- * แนวความคิดเกี่ยวกับทุนและการรักษาระดับทุน

วัตถุประสงค์ของงบการเงิน

งบการเงินจัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการ ข้อมูลในงบการเงินจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินทั้งภายในและภายนอกกิจการเนื่องจากจะนำไปใช้ในการตัดสินใจทางเศรษฐกิจ

ข้อสมมติ

เกณฑ์คงค้าง

หลักเงินคงค้างเป็นวิธีการบัญชีที่ใช้หลักในการปันส่วนรายได้และค่าใช้จ่ายให้อยู่ในงวดบัญชีนั้น ๆ เพื่อให้แสดงผลการดำเนินงานของแต่ละงวดอย่างเหมาะสม โดยไม่ต้องคำนึงว่ารายรับนั้นได้เงินสดมาแล้วหรือยัง และค่าใช้จ่ายได้จ่ายเป็นเงินสดไปแล้วหรือยัง

การดำเนินงานต่อเนื่อง

กิจการที่จัดตั้งขึ้นมาย่อมมีวัตถุประสงค์ที่จะดำเนินงานต่อไปโดยไม่มีกำหนดเวลาล้มเลิก กิจการที่จัดตั้งขึ้นมาย่อมจะดำเนินงานต่อเนื่องกันไปอย่างน้อยก็นานพอที่จะดำเนินงานตามแผน และข้อผูกพันที่ทำไว้จนสำเร็จ นักบัญชีจึงมีข้อสมมุติว่า กิจการไม่ตั้งใจที่จะเลิกดำเนินงาน

ลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน

หมายถึงลักษณะที่ทำให้ข้อมูลในงบการเงินมีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน มี 4 ประการคือ เข้าใจได้ เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ เชื่อถือได้ และเปรียบเทียบกันได้

เข้าใจได้

ข้อมูลในงบการเงินต้องสามารถเข้าใจได้ทันทีที่ผู้ใช้งบการเงินใช้ข้อมูล

เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบ จะต้องเป็นข้อมูลที่ช่วยให้ผู้ใช้งบสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบันและอนาคต

เชื่อถือได้

ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต้องเชื่อถือได้ ข้อมูลจะมีคุณสมบัติของความเชื่อถือได้เมื่อปราศจากความผิดพลาดที่มีนัยสำคัญและความลำเอียง และผู้ใช้งบการเงินสามารถเชื่อถือได้ว่าข้อมูลนั้นเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของข้อมูลที่ต้องการให้แสดง

ลักษณะของข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ คือ เป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม เนื้อหาสำคัญกว่ารูปแบบ มีความเป็นกลาง มีความระมัดระวังและมีความครบถ้วน

* การเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม

งบดุลควรแสดงรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่เข้าเกณฑ์การรับรู้ให้เป็นสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันที่รายงาน

* เนื้อหาสำคัญกว่ารูปแบบ

ข้อมูลนั้นต้องบันทึกและแสดงตามเนื้อหาและความจริงเชิงเศรษฐกิจ มิใช่ตามรูปแบบทางกฎหมายเพียงอย่างเดียว เนื้อหาของรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีอาจไม่ตรงกับรูปแบบทางกฎหมายหรือรูปแบบที่ทำขึ้น

* ความเป็นกลาง

ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือเมื่อข้อมูลที่แสดงอยู่ในงบการเงินมีความเป็นกลางหรือปราศจากความลำเอียง งบการเงินจะขาดความเป็นกลางหากการเลือกหรือการแสดงผลข้อมูลในงบการเงินนั้นมีผลทำให้ผู้ใช้งบการเงินตัดสินใจหรือใช้ดุลพินิจตามที่กิจการต้องการ

* ความระมัดระวัง

การดำเนินธุรกิจมักมีความไม่แน่นอนเกิดขึ้นเสมอ การจัดทำงบการเงินจึงจำเป็นต้องใช้ความระมัดระวัง รับรู้เรื่องความไม่แน่นอนนี้ไว้ด้วย

* ความครบถ้วน

ข้อมูลในงบการเงินที่เชื่อถือได้ต้องครบถ้วนภายใต้ข้อจำกัดของความมีนัยสำคัญและต้นทุนการจัดทำรายการ

เปรียบเทียบกันได้

ผู้ใช้งบการเงินต้องสามารถเปรียบเทียบงบการเงินของกิจการในรอบระยะเวลาต่างกันได้เพื่อคาดคะเนถึงแนวโน้มของฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการนั้น

ข้อจำกัดสำหรับข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและความเชื่อถือได้

ทันต่อเวลา

การรายงานข้อมูลล่าช้าอาจทำให้ข้อมูลสูญเสียความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ฝ่ายบริหารต้องพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์ที่ได้รับจากการรายงานที่ทันต่อเวลากับความเชื่อถือได้ของรายงาน

ความสมดุลระหว่างประโยชน์ที่ได้รับกับต้นทุนที่เสียไป

นักบัญชีต้องใช้ดุลพินิจในการพิจารณาระหว่างประโยชน์ที่ได้รับกับต้นทุนที่เสียไปในการจัดหาข้อมูลนั้น

ความสมดุลของลักษณะเชิงคุณภาพ

ผู้จัดทำงบการเงินต้องหาความสมดุลของลักษณะเชิงคุณภาพต่าง ๆ นักบัญชีจึงต้องใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจ

การแสดงข้อมูลที่ถูกต้องตามควร

การนำลักษณะเชิงคุณภาพและมาตรฐานการบัญชีที่เหมาะสมมาใช้ปฏิบัติจะส่งผลให้งบการเงินแสดงข้อมูลที่ถูกต้องและยุติธรรม หรืออีกนัยหนึ่ง งบการเงินนั้นให้ข้อมูลที่ถูกต้องตามควรนั่นเอง

องค์ประกอบของงบการเงิน

องค์ประกอบซึ่งเกี่ยวข้องกับการวัดฐานะการเงินในงบดุล ได้แก่ สินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น องค์ประกอบซึ่งเกี่ยวข้องกับการวัดผลการดำเนินงานในงบกำไรขาดทุนได้แก่ รายได้และค่าใช้จ่าย

ฐานะการเงิน องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการวัดฐานะการเงินได้แก่ สินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

* **สินทรัพย์** หมายถึง ทรัพยากรที่อยู่ในการควบคุมของกิจการ ทรัพยากรดังกล่าวเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีตซึ่งกิจการคาดว่าจะได้รับประโยชน์จากทรัพยากรนั้นในอนาคต

* **หนี้สิน** หมายถึง ภาระผูกพันในปัจจุบันของกิจการ ซึ่งเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีตซึ่งภาระผูกพันนี้จะส่งผลให้กิจการสูญเสียทรัพยากรในอนาคต

* **ส่วนของผู้ถือหุ้น** หมายถึง ส่วนได้เสียคงเหลือในสินทรัพย์ของกิจการหลังจากหักหนี้สินทั้งหมดออกแล้ว

ผลการดำเนินงาน องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการวัดผลการดำเนินงานได้แก่ รายได้และค่าใช้จ่าย คำนิยามขององค์ประกอบต่าง ๆ มีดังนี้

* **รายได้** หมายถึง การเพิ่มขึ้นของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชีในรูปแบบกระแสเข้าหรือการเพิ่มค่าของสินทรัพย์หรือการลดลงของหนี้สิน ซึ่งมีผลให้ส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น

* **ค่าใช้จ่าย** หมายถึง การลดลงของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชีในรูปแบบกระแสออกหรือการลดค่าของสินทรัพย์

การรับรู้องค์ประกอบของงบการเงิน

การรับรู้รายการ หมายถึง การรวมรายการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของงบดุลและงบกำไรขาดทุนด้วยตัวอักษรและจำนวนเงิน การรับรู้สินทรัพย์ หนี้สิน รายได้และค่าใช้จ่ายจะเกิดขึ้นเมื่อเข้าเงื่อนไขทุกข้อ ดังต่อไปนี้

1. มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตของรายการดังกล่าวจะเข้าหรือออกจากกิจการ
2. รายการดังกล่าวมีราคาทุนหรือมูลค่าที่สามารถวัดได้อย่างน่าเชื่อถือ

การวัดมูลค่าองค์ประกอบของงบการเงิน

การวัดมูลค่า คือ การกำหนดจำนวนที่เป็นตัวเงินเพื่อรับรู้องค์ประกอบของงบการเงินในงบดุลและงบกำไรขาดทุน เกณฑ์ที่ใช้วัดค่าต่างๆ มีดังนี้

- 1. ราคาทุนเดิม** หมายถึง การบันทึกสินทรัพย์ด้วยจำนวนเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่จ่ายไปหรือบันทึกด้วยมูลค่ายุติธรรมของสิ่งที่นำไปแลกสินทรัพย์ ณ เวลาที่ได้สินทรัพย์นั้น และการบันทึกหนี้สินด้วยจำนวนเงินที่ได้รับจากการก่อภาระผูกพัน
- 2. ราคาทุนปัจจุบัน** หมายถึง การแสดงสินทรัพย์ด้วยจำนวนเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่ต้องจ่ายในขณะนั้นเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ชนิดเดียวกันหรือสินทรัพย์ที่เท่าเทียมกัน และการแสดงหนี้สินด้วยจำนวนเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่ต้องใช้ชำระภาระผูกพันในขณะนั้น
- 3. มูลค่าที่จะได้รับ** หมายถึง การแสดงสินทรัพย์ด้วยจำนวนเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่อาจได้มาในขณะนั้นการแสดงให้เห็นด้วยมูลค่าที่ต้องจ่ายคืน
- 4. มูลค่าปัจจุบัน** หมายถึง การแสดงสินทรัพย์ด้วยมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดรับสุทธิในอนาคตแสดงหนี้สินด้วยมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดจ่ายสุทธิ

แนวคิดเกี่ยวกับทุนและการรักษาระดับทุน

แนวคิดเกี่ยวกับทุน แนวคิดทางการเงินที่เกี่ยวกับทุนมาใช้ในการจัดทำงบการเงิน แบ่งออกเป็น 2 แนวคิดคือ

- * **แนวคิดเกี่ยวกับทุนทางการเงิน** ซึ่งรวมถึงเงินที่ลงทุนหรือสินทรัพย์สุทธิหรือส่วนของผู้ถือหุ้น
- * **แนวคิดเกี่ยวกับทุนทางการผลิต** หมายถึง ทุนที่อยู่ในรูปของกำลังการผลิตที่สามารถใช้ในการผลิตหรือที่ใช้ผลิตจริงและสามารถวัดได้ในรูปของผลผลิต

งบการเงิน

งบการเงิน (Financial Statements) คือ รายงานทางการเงินที่จัดทำขึ้นเพื่อวัดผลการดำเนินงานของกิจการภายหลังได้ดำเนินงานมาเป็นระยะเวลาหนึ่ง งบการเงินที่สมบูรณ์ประกอบด้วย งบดุล งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน

ส่วนประกอบของงบการเงิน

งบการเงินที่สมบูรณ์ของกิจการ ประกอบด้วย

1. งบกำไรขาดทุน (Profit and Loss Statement)
2. งบดุล (Balance Sheet)
3. งบใดงบหนึ่งดังต่อไปนี้
  - 3.1 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น หรือ
  - 3.2 งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ (Comprehensive Income Statement)
4. งบกระแสเงินสด (Cash Flow Statement)
5. หมายเหตุประกอบงบการเงิน
  - 5.1 นโยบายการบัญชี
  - 5.2 ข้อมูลเพิ่มเติม

งบกำไรขาดทุน คือ งบการเงินที่แสดงผลการดำเนินงาน สำหรับงวดบัญชีหนึ่งว่ากิจการมีรายได้และค่าใช้จ่ายจำนวนเท่าใด หากกิจการมีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายแสดงว่าในงวดบัญชานั้นมีกำไร

งบดุล คือ งบการเงินที่แสดงฐานะการเงินของกิจการว่า ณ วันที่ระบุในงบดุลนั้น กิจการมีฐานะการเงินเป็นอย่างไร มีสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นเท่ากับเท่าใด

การเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น แสดงได้ 2 ลักษณะคือ

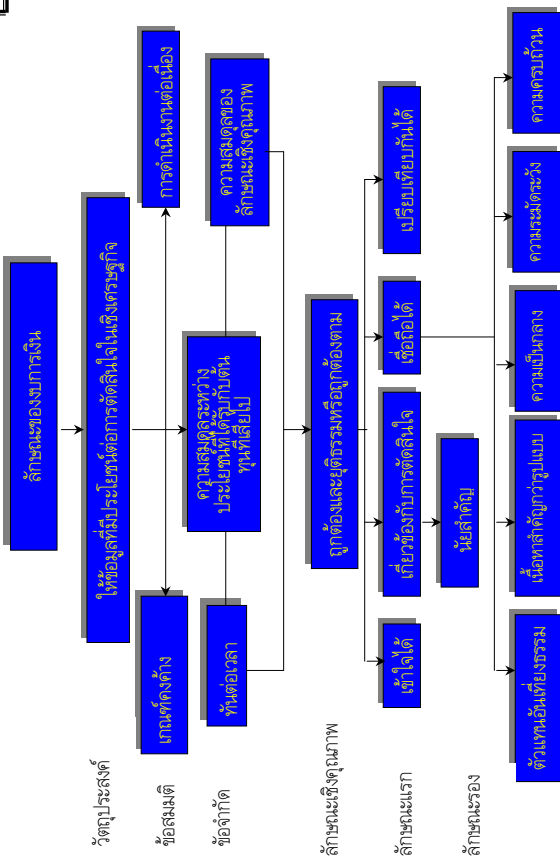
- * **งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น**
- * **งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ**

งบกระแสเงินสด คือ งบการเงินที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของเงินสดและรายการที่เทียบเท่าเงินสดของกิจการ งบกระแสเงินสดจะแสดงเงินสดที่ได้รับและเงินสดที่จ่ายออกไป ในงวดบัญชีหนึ่งที่เกิดขึ้นจาก 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมลงทุนและ กิจกรรมจัดหาเงิน

หมายเหตุประกอบงบการเงิน คือ การเปิดเผยรายการที่ไม่ได้แสดงอยู่ในงบการเงินแต่เป็นข้อมูลที่จำเป็น เพื่อให้งบการเงินมีความถูกต้องตามที่ควร หมายเหตุประกอบงบการเงินต้องแสดงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์การจัดทำงบการเงิน

ภาพที่ 1-1 แผนภาพการบัญชีสำหรับการจัดทำและนำเสนองบการเงิน

ตัวอย่างที่ 1-1 งบกำไรขาดทุนแบบขั้นเดียว

บริษัทหนนทรี จำกัด	
งบกำไรขาดทุน	
สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม พ.ศ. 25+2	
	(บาท)
รายได้:	
ขายสุทธิ	550,000
รายได้อื่น	21,000
รวมรายได้	571,000
ค่าใช้จ่าย:	
ต้นทุนสินค้าขาย	330,000
ค่าใช้จ่ายในการขาย	73,000
ค่าใช้จ่ายในการบริหารทั่วไป	64,500
ดอกเบี้ยจ่าย	14,400
ขาดทุนจากการขายเงินลงทุนระยะยาว	5,100
รวมค่าใช้จ่าย	487,000
กำไรก่อนภาษีเงินได้และรายการพิเศษ	84,000
ภาษีเงินได้	33,600
กำไรก่อนรายการพิเศษ	50,400
รายการพิเศษ - กำไรจากการถูกเวนคืนที่ดิน หักภาษี 16,000 บาท	24,000
กำไรสุทธิ	74,400
กำไรต่อหุ้นสามัญ:	
กำไรก่อนรายการพิเศษ	2.32 บาท
กำไรจากรายการพิเศษ (สุทธิหลังภาษี)	12.0 บาท
กำไรสุทธิ	3.52 บาท

ตัวอย่างที่ 1-2 งบกำไรขาดทุนแบบหลายชั้น

บริษัทหนนทรี จำกัด	
งบกำไรขาดทุน	
สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม พ.ศ. 25+2	
	(บาท)
รายได้จากการขาย	
ขาย	579,500
หัก รับคืนและจำนวนที่ลดให้	18,200
ส่วนลดจ่าย	29,500
ขายสุทธิ	550,000
ต้นทุนสินค้าขาย	
สินค้าคงเหลือต้นงวด	40,000
ซื้อ	340,000
หัก ส่งคืนและจำนวนที่ลดลง	(20,000)
ส่วนลดรับ	(6,800)
บวก ค่าขนส่งเข้า	11,800
ซื้อสุทธิ	325,000
ต้นทุนสินค้าที่มีเพื่อขาย	365,000
หัก สินค้าคงเหลือปลายงวด	(35,000)
ต้นทุนสินค้าขาย	330,000
กำไรขั้นต้น	220,000
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	
ค่าใช้จ่ายในการขาย	
เงินเดือนพนักงานขาย	48,000
ค่าโฆษณา	12,000
ค่าขนส่งออก	7,300
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การขนส่ง	3,000
ค่าใช้จ่ายในการขายอื่น	2,700
รวม	73,000
เงินเดือนพนักงานบริหาร	27,100

(ต่อ)	
ค่าสาธารณูปโภค	9,900
ค่าวัสดุ	7,700
ค่าประกันภัย	5,800
ค่าเสื่อมราคาอาคาร	2,500
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์สำนักงาน	2,000
ค่าตัดจำหน่าย	3,200
หนี้สูญ	4,500
ค่าใช้จ่ายในการบริหารทั่วไปอื่น ๆ	1,800
รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	137,500
กำไรจากการดำเนินงาน	82,500
รายได้อื่น:	
ดอกเบี้ยรับ	2,100
เงินปันผลรับ	5,200
ค่าเช่า	7,200
กำไรจากการขายอุปกรณ์	6,500
รวม	21,000
กำไรสุทธิ	103,500
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	
ดอกเบี้ยจ่าย	14,400
ขาดทุนจากการขายเงินลงทุนระยะยาว	5,100
รวม	19,500
กำไรก่อนภาษีและรายการพิเศษ	84,000
ภาษีเงินได้	33,600
กำไรก่อนรายการพิเศษ	50,400
รายการพิเศษ - กำไรจากการถูกเวนคืนที่ดิน หักภาษี 16,000 บาท	24,000
กำไรสุทธิ	74,400
รายการต่อหุ้นสามัญ:	
กำไรก่อนรายการพิเศษ	2.32 บาท
กำไรจากรายการพิเศษ (สุทธิหลังภาษี)	1.20 บาท
กำไรสุทธิ	3.52 บาท

ตัวอย่างที่ 1-3 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น

	บริษัทมหาชน จำกัด				
	งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น				
	สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม พ.ศ. 25+2				(บาท)
	หุ้น	หุ้น	ส่วนเกิน	กำไร	รวม
	บริมสิทธิ์	สามัญ	มูลค่าหุ้น	สะสม	
			สามัญ		
ยอดคงเหลือ 1 มกราคม 25+2 ตามที่รายงานในงวดก่อนหักแก้ไขข้อผิดพลาดจากงวดก่อน - ค่าเสื่อมราคางวดก่อนที่บันทึกไว้ต่ำไปหักผลกระทบของภาษี 2,000 บาท	50,000	60,000	25,000	45,600	180,600
ยอดคงเหลือ 1 มกราคม 25+2 หลังรายการปรับปรุง	50,000	60,000	25,000	42,600	177,600
บวก กำไรสุทธิ					
หัก ประกาศจ่ายเงินปันผลหุ้นบริมสิทธิ์ (หุ้นละ 0.80 บาท)				(3,000)	(3,000)
ประกาศจ่ายเงินปันผลหุ้นสามัญ(หุ้นละ 0.60 บาท)				(4,000)	(4,000)
หุ้นสามัญ(หุ้นละ 0.60 บาท)				(12,000)	(12,000)

(ต่อ)

บริษัทมหาชน จำกัด				
งบดุล				
สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม พ.ศ. 25+2				(บาท)
สินทรัพย์				
สินทรัพย์หมุนเวียน				
เงินสด				22,500
เงินฝากธนาคาร				40,000
ลูกหนี้			55,000	
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ			4,500	50,500
ตัวเงินรับ				26,000
สินค้าคงเหลือ (ราคาทุนเฉลี่ยหรือราคาตลาดที่ต่ำกว่า)				35,000
ค่าประกันภัยจ่ายล่วงหน้า				10,000
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน				184,000

ตัวอย่างที่ 1-4 งบดุล

บริษัทมหาชน จำกัด				
งบดุล				
สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม พ.ศ. 25+2				(บาท)
สินทรัพย์				
สินทรัพย์หมุนเวียน				
เงินสด				22,500
เงินฝากธนาคาร				40,000
ลูกหนี้			55,000	
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ			4,500	50,500
ตัวเงินรับ				26,000
สินค้าคงเหลือ (ราคาทุนเฉลี่ยหรือราคาตลาดที่ต่ำกว่า)				35,000
ค่าประกันภัยจ่ายล่วงหน้า				10,000
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน				184,000

(ต่อ)

เงินลงทุนและเงินกองทุน				
เงินลงทุนในหุ้นสามัญของบริษัท				
เอกสาร จำกัด			41,800	
ที่ดินที่ถือไว้เพื่อก่อสร้างในอนาคต			55,000	
กองทุนขยายโรงงาน			48,700	
รวมเงินลงทุนและเงินกองทุน				145,500
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์				
ที่ดิน			22,000	
อาคาร		100,000		
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม		30,000	70,000	
อุปกรณ์		80,000		
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม		20,000	60,000	
รวมที่ดิน อาคารและอุปกรณ์				152,000
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน				
ค่านิยม				38,500
สินทรัพย์อื่น				
ต้นทุนในการจดทะเบียนหุ้นกู้				8,000
รวมสินทรัพย์				528,000
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น				
หนี้สินระยะสั้น				
เจ้าหนี้			47,400	
ตัวเงินจ่าย			12,000	
ดอกเบี้ยค้างจ่าย			4,200	
เงินเดือนค้างจ่าย			6,400	
ค่านายหน้าค้างจ่าย			1,000	

(ต่อ)

ภาษีเงินได้ค้างจ่าย			10,000	
เงินรับล่วงหน้าจากลูกค้า			7,200	
ค่าเช่ารับล่วงหน้า			4,800	
รวมหนี้ระยะสั้น				93,000
หนี้สินระยะยาว				
หุ้นกู้ (10%, ครบกำหนด 31 ธันวาคม 25+9)			150,000	
หัก ส่วนต่อมูลค่างานหุ้นกู้			6,000	144,000
รวมหนี้สิน				237,000
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
ทุนชำระแล้ว				
- หุ้นบริมสิทธิ์ (มูลค่าหุ้นละ 10 บาท 8% ชนิดสะสม และไม่ร่วมรับ จดทะเบียน 10,000 หุ้น ออกจำหน่ายแล้ว 5,000 หุ้น)			50,000	
- หุ้นสามัญ (มูลค่าหุ้นละ 5 บาท จดทะเบียน 25,000 หุ้น ออกจำหน่ายแล้ว 20,000 บาท)		100,000	150,000	
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น			40,000	
รวมทุนที่ชำระแล้ว				190,000
กำไรสะสม				101,000
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น				291,000
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น				528,000

ตัวอย่างที่ 1-5 งบกระแสเงินสด

บริษัทมหาชน จำกัด	
งบกระแสเงินสด	
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25+2 (บาท)	
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน :	
เงินสดรับจากลูกหนี้	538,700
ดอกเบี้ยรับ	2,100
เงินปันผลรับ	5,200
ค่าเช่ารับ	8,400
เงินสดรับจากกิจกรรมดำเนินงาน	554,400
เงินสดจ่ายให้กับเจ้าหนี้และพนักงาน	455,900
ดอกเบี้ยจ่าย	14,200
ภาษีจ่าย	47,300
เงินสดจ่ายสำหรับกิจกรรมดำเนินงาน	517,400
เงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน	37,000
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน :	
ซื้อเงินลงทุนระยะสั้น	(18,000)
ขายเงินลงทุนระยะสั้น	8,000
ซื้อเงินลงทุนระยะยาว	(14,000)
ขายเงินลงทุนระยะยาว	10,900
ซื้อที่ดิน โรงงานและอุปกรณ์	(38,800)
ขายที่ดิน ทรัพย์สินและอุปกรณ์	76,400
เงินสดสุทธิที่ใช้ไปในกิจกรรมลงทุน	24,500

(ต่อ)

กระแสเงินสดจากการจัดหาเงิน :

เงินกู้ระยะสั้น	23,000
จ่ายชำระหนี้ระยะสั้น	(25,000)
กู้ยืมเงินระยะยาว	50,000
จ่ายชำระหนี้ระยะยาว	(110,000)
ออกจำหน่ายหุ้นสามัญ	55,000
จ่ายเงินปันผล	(16,000)
เงินสดสุทธิที่ได้จากกิจกรรมจัดหาเงิน	(23,000)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้นสุทธิ	38,500
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 1 มค 25+2	24,000
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 31 ธค 25+2	62,500

ดอกเบี้ย: แนวคิดของมูลค่าอนาคตและมูลค่าปัจจุบัน

ดอกเบี้ย (Interest) ในทางธุรกิจจะหมายถึงต้นทุนของการใช้เงินตลอดช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับทางเศรษฐศาสตร์ที่หาคำจำกัดความของดอกเบี้ยไว้ว่า ดอกเบี้ยแสดงถึงมูลค่าของเงินตามเวลา (Time value of money)

แนวคิดของดอกเบี้ย

ดอกเบี้ยแบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ

- ดอกเบี้ยธรรมดา (Simple interest)
- ดอกเบี้ยทบต้น (Compound interest)

ดอกเบี้ยธรรมดาจะนำไปใช้สำหรับรายการทางธุรกิจที่มีระยะเวลาสั้น (น้อยกว่า 1 ปี) โดยคำนวณจากเงินต้นที่ลงทุน ด้วยสูตรต่อไปนี้

$$i = prt$$

- กำหนดให้ i = ดอกเบี้ยธรรมดา
p = เงินต้น
r = อัตราดอกเบี้ย
t = ระยะเวลาที่แสดงเป็นหน่วยเดียวกับอัตรา

ดอกเบี้ย

ดอกเบี้ยธรรมดา						
$i = prt = 1,500 \times .08 \times 3 = 360$ บาท						
จำนวนเงินสะสม ณ สิ้นปีที่ 3 เท่ากับ $1,500 + 360 = 1,860$ บาท						
ดอกเบี้ยทบต้น						
(1) ปี	(2) เงินต้น	(3) อัตรา	(5) เวลา	(7) ดอกเบี้ยทบต้น	(9) สะสม (2) + (7)	
1	1,500.00	×	.08	×	1 = 120.00	1,620.00
2	1,620.00	×	.08	×	1 = 129.60	1,749.60
3	1,749.60	×	.08	×	1 = 139.97	1,889.57
				รวม	387.57	

แนวคิดพื้นฐานของดอกเบี้ย

เงินรวมจำนวนเดียว

เงินรวมจำนวนเดียว (Single sum) หรืออาจเรียกว่า Lump-sum จะเกี่ยวข้องกับการคำนวณในเรื่องต่อไปนี้

- * การหามูลค่าอนาคตของเงินรวมยอดเดียวที่เหลืออยู่จากการนำเงินฝากสำหรับงวดเวลาหนึ่ง ณ อัตราดอกเบี้ยต่องวดที่กำหนดให้
- * การหามูลค่าปัจจุบันของเงินรวมยอดเดียวที่ถูกคิดลด (discounted) สำหรับงวดเวลาหนึ่ง ณ อัตราดอกเบี้ยต่องวดที่กำหนดให้

มูลค่าอนาคตของเงินยอดเดียว

การคำนวณมูลค่าอนาคตเมื่อสิ้นปีที่ 3 สามารถคำนวณได้จากสูตรดังนี้

$$FV = PV(1+i)^n$$

(1)

กำหนดให้ FV = มูลค่าอนาคตสำหรับเงินรวมยอดเดียว (Future value)

PV = มูลค่าปัจจุบัน (เงินต้น) ของเงินยอดเดียว (Present value)

i = อัตราดอกเบี้ยต่องวดทบต้น

n = จำนวนงวดทบต้น

มูลค่าปัจจุบันของเงินยอดเดียว

การคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของเงินยอดเดียว (Present value of a single sum) คือการคิดลด (Discounting) เงินที่จะได้รับในอนาคต จากสูตรที่ 1 สามารถหามูลค่าปัจจุบันของเงินยอดเดียวได้ดังนี้

$$PV = \frac{FV}{(1+i)^n}$$

(2)

ตัวอย่างการบัญชีสำหรับเงินยอดเดียว

ตัวอย่างที่ 1-6 การหามูลค่าอนาคตของเงินยอดเดียว

ในวันที่ 1 มกราคม 25+5 บริษัทหนนทรี จำกัด ฝากเงิน 100,000 บาท เป็นเงินกองทุนเพื่อการก่อสร้าง กองทุนนี้จะได้รับดอกเบี้ยทบต้น 10% ต่อปี ดอกเบี้ยที่ได้รับในแต่ละงวดจะรวมเข้าเป็นเงินกองทุนอีก

1. จำนวนเงินกองทุนปลายปี 25+7 เท่ากับ 100,000(FVIF, 10%,3) = 100,000(1.331)=133,100 บาท
2. ดอกเบี้ยรวมเท่ากับ 133,100 - 100,000 = 33,100 บาท
3. ตารางกองทุนสะสมแสดงได้ดังนี้

วันที่	ดอกเบี้ยรับ	กองทุนคงเหลือ
1 มค. 25+5		100,000 บาท
31 ธค. 25+5	100,000 × .10 = 10,000	110,000 บาท
31 ธค. 25+6	110,000 × .10 = 11,000	121,000 บาท
31 ธค. 25+7	121,000 × .10 = 12,100	133,100 บาท

4. การบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป ที่เกี่ยวข้องกับเงินกองทุนมีดังนี้

1 มกราคม 25+5

เงินกองทุนพิเศษ.....100,000

เงินสด.....100,000

ทุกวันที่ 31 ธันวาคม

	25+5	25+6	25+7
เงินกองทุนพิเศษ	10,000	11,000	12,100
รายได้จากการลงทุน	10,000	11,000	12,100

ตัวอย่างที่ 1-7 การคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของเงินยอดเดียว

1. ต้นทุนของเครื่องจักร คำนวณได้ดังนี้

เงินสดจ่าย 25,000 บาท

มูลค่าปัจจุบันของตัวเงินจ่าย

50,000(PVIF, 10%,2)

= 50,000(.8264) 41,320 บาท

ต้นทุนของเครื่องจักร 66,320 บาท

2. การบันทึกรายการซื้อเครื่องจักรทำได้ดังนี้

เครื่องจักร.....66,320

เงินสด.....25,000

ตัวเงินจ่าย.....41,320

3. ตารางการจ่ายชำระหนี้ มีดังนี้

วันที่	ดอกเบี้ยจ่ายที่เกิดขึ้น (จ่ายเมื่อครบกำหนด)	หนี้สิน (ตัวเงินจ่าย)	
		เพิ่มขึ้น	ยอดคงเหลือ
1 มค. 25+5			41,320
31 ธค. 25+5	41,320 × .10 = 4,132 บาท	4,132	45,452
31 ธค. 25+6	45,452 × .10 = 4,548*บาท	4,548	50,000

* บวกดอกเบี้ยจ่ายเพิ่มขึ้น 3 บาทเพื่อให้ยอดคงเหลือสิ้นงวดเท่ากับ 50,000 บาท

4. การบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป มีดังนี้

	31 ธันวาคม 25+5	31 ธันวาคม 25+6
ดอกเบี้ยจ่าย	4,132	4,548
ตัวเงินจ่าย	4,132	4,548
เงินสด		50,000
เงินสด		50,000

เงินงวด

เงินงวด (Annuity) หมายถึงกลุ่มเงินสดที่มีจำนวนเงินและช่วงระยะห่างของการรับหรือจ่ายเท่ากัน เงินงวดมักจะมีขึ้นทุกปี ทุกครึ่งปี ทุกไตรมาสหรือทุกเดือน

เงินงวดจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ Ordinary annuity หมายถึงเงินงวดที่มีจำนวนเงินเท่ากัน และเกิดขึ้น ณ วันสิ้นงวดแต่ละงวด เงินงวดอีกประเภทหนึ่งเรียกว่า Annuity due หมายถึงเงินงวดที่มีจำนวนเท่ากันและเกิดขึ้น ณ วันต้นงวด

เงินงวดที่มีกระแสเงินสดเกิดขึ้นปลายงวด

มูลค่าอนาคตของ Ordinary annuity

$$FVIFA = \frac{(1+i)^n - 1}{i} \tag{3}$$

โดยที่ FVIFA (Future value interest factor for annuity) คือ ปัจจัยดอกเบี้ยมูลค่าอนาคตของเงินงวด 1 บาท

มูลค่าปัจจุบันของ Ordinary annuity

มูลค่าปัจจุบันของ Ordinary annuity (PVA) คือจำนวนเงินเทียบเท่าในปัจจุบันของกลุ่มเงินสดจ่าย (หรือรับ) ที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยมีข้อสมมติว่าการจ่ายเงินจะเกิดขึ้นตลอดช่วงเวลาห่างเท่ากัน และ ณ อัตราดอกเบี้ยคงที่

$$PVA = \frac{1 - \frac{1}{(1+i)^n}}{i}$$

เงินงวดที่มีกระแสเงินสดเกิดขึ้นต้นงวด

มูลค่าอนาคตของ Annuity due

มูลค่าอนาคตของเงินงวดชนิดที่เป็น Annuity due จะแตกต่างกับมูลค่าอนาคตของ Ordinary annuity ดังนี้

ลักษณะ	ชนิดของมูลค่าเงินงวดในอนาคต	
	FVA-Ordinary	FVAD-Due
1. เวลาการจ่ายในแต่ละงวด	สิ้นงวดเวลาแต่ละงวด	เริ่มงวดแต่ละงวด
2. จำนวนที่จ่ายชำระ	สาม } n=3	สาม } n=3
3. จำนวนงวดของดอกเบี้ยทบต้น (i)	สอง } j=2	สาม } j=3

FVA และ FVAD มีความสัมพันธ์กันดังนี้คือ

$$FVA \times (1+i) = FVAD$$

มูลค่าปัจจุบันของ Annuity due

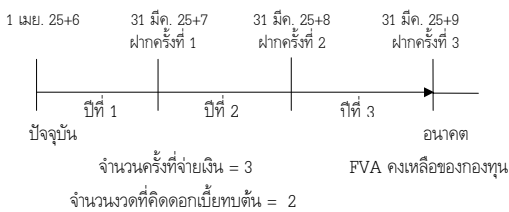
มูลค่าปัจจุบันของเงินงวดชนิดที่เป็น Annuity due จะแตกต่างกับมูลค่าปัจจุบันของ Ordinary annuity ดังนี้

ลักษณะ	ชนิดของมูลค่าเงินงวดในอนาคต	
	FVA-Ordinary	FVAD- Due
1. เวลาการจ่ายในแต่ละงวด	สิ้นงวดเวลาแต่ละงวด	เริ่มงวดแต่ละงวด
2. จำนวนครั้งที่จ่ายชำระ (n)	สาม } n=3	สาม } n=3
3. จำนวนงวดของการคิดลด (i)	สาม } j=3	สอง } j=2

ตัวอย่างการบัญชีสำหรับเงินงวด

ตัวอย่างที่ 1-8 การคำนวณหามูลค่าอนาคตของเงินงวดชนิด Ordinary annuity

1. เงินงวดในข้อนี้เข้าข่าย Ordinary annuity เนื่องจากมีการฝากเงินทุกสิ้นงวดเป็นเวลา 3 ปีด้วยกัน ระยะเวลาของการนำเงินฝากแสดงได้ดังนี้

2. จำนวนเงินกองทุน ณ สิ้นปีที่สาม คำนวณได้โดยใช้ตาราง A-3 ดังนี้

$$10,000 (FVA, 10\%, 3) = 10,000(3.3100) = 33,100 \text{ บาท}$$

3. ตารางแสดงกองทุนสะสมในแต่ละปีดังนี้

วันที่	ฝากเงินสด	รายได้ดอกเบี้ย	เงินกองทุน	
			เปลี่ยนแปลง	คงเหลือ
31 มีค. 25+7	10,000		+ 10,000	10,000
31 มีค. 25+8	10,000	10,000(10)=1,000	+ 11,000	21,000
31 มีค. 25+9	10,000	21,000(10)=2,100	+ 12,100	33,100
	<u>30,000</u>	<u>3,100</u>		<u>33,100</u>

4. การบันทึกรายการในสมุดรายวันสิ้นปี 31 มีนาคม ทำได้ดังนี้

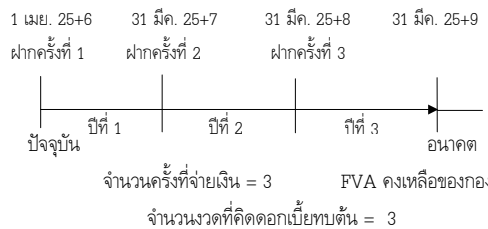
	25+7	25+8	25+9
เงินกองทุนไถ่ถอนหนี้สิน	10,000	11,000	12,100
เงินสด	10,000	10,000	10,000
รายได้ดอกเบี้ย		1,000	2,100

5. การบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไปเมื่อถอนเงินออกจากกองทุนในวันที่ 31 มีนาคม 25+9 มีดังนี้

เงินสด (หรือหนี้สิน).....33,100
 เงินกองทุนไถ่ถอนหนี้สิน..... 33,100

ตัวอย่างที่ 1-9 การคำนวณหามูลค่าอนาคตของเงินงวดชนิด Annuity due

1. ลักษณะของการนำเงินเข้าฝากนี้เข้าข่าย Annuity due เนื่องจากนำฝากทุกต้นงวดของแต่ละปี ระยะเวลาของการนำเงินฝากแสดงได้ดังนี้

2. การคำนวณหาได้ดังนี้

$$FVAD = 10,000 (FVA, 10\%, 3) \times (1+i) = 10,000 \times 3.3100 \times 1.1 = 36,410 \text{ บาท}$$

3. ตารางแสดงกองทุนสะสมในแต่ละปีดังนี้

วันที่	ฝากเงินสด	รายได้ดอกเบี้ย	เงินกองทุน	
			เปลี่ยนแปลง	คงเหลือ
1 เมย. 25+6	10,000		+ 10,000	10,000
31 มีค. 25+7		10,000(.10) = 1,000	+ 1,000	11,000
1 เมย. 25+7	10,000		+ 10,000	21,000
31 มีค. 25+8		21,000(.10) = 2,100	+ 2,100	23,100
1 เมย. 25+8	10,000		+ 10,000	33,100
31 มีค. 25+9		33,100(.10) = 3,310	+ 3,310	36,410
รวม	30,000	6,410	36,410	

4. การบันทึกรายการในสมุดรายวัน ณ วันสิ้นปี 31 มีนาคม ทำได้ดังนี้

	25+6	25+7	25+8	25+9
เงินกองทุนไถ่ถอนหนี้สิน	10,000	11,000	12,100	3,310
เงินสด	10,000	10,000	10,000	
รายได้ดอกเบี้ย		1,000	2,100	3,310

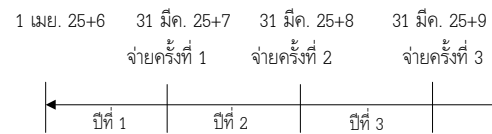
5. การบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไปเมื่อถอนเงินออกจากกองทุนในวันที่ 31 มีนาคม 25+9 มีดังนี้

เงินสด (หรือหนี้สิน).....	36,410
เงินกองทุนไถ่ถอนหนี้สิน	36,410

ตัวอย่างที่ 1-10 การคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของเงินงวดชนิด

Ordinary annuity

1. เงินที่จ่ายชำระนี้มีลักษณะเป็น Ordinary annuity เนื่องจากการจ่ายชำระ 3 ปี เกิดขึ้น ณ วันสิ้นงวด 31 มีนาคมตลอดทั้งสามปี ระยะเวลาของ Ordinary annuity เป็นดังนี้

มูลค่าปัจจุบัน 15,000 บาท

จำนวนครั้งที่จ่ายชำระ = 3

จำนวนงวดที่คิดลด = 3

2. มูลค่าปัจจุบันของเงินที่จ่ายสามงวด ได้จากการเปิดค่าในตาราง A-4 ดังนี้

$$6,032 (PVA, 10\%, 3) = 6,032(2.4869) = 15,000 \text{ บาท}$$

3. จำนวนที่จ่ายชำระเท่ากันในแต่ละครั้ง คำนวณได้ดังนี้

$$15,000 \div (PVA, 10\%, 3) = 15,000 \div 2.4869 = 6,032 \text{ บาท}$$

4. ตารางการจ่ายชำระเงิน มีดังนี้

วันที่	จ่ายชำระ	ดอกเบี้ยจ่าย	หนี้สิน	
			เปลี่ยนแปลง	คงเหลือ
1 เมย 25+6				15,000
31 มีค 25+7	6,032	15,000(.10) = 1,500	- 4,532	10,468
31 มีค 25+8	6,032	10,468(.10) = 1,047	- 4,985	5,483
31 มีค 25+9	6,032	5,483(.10) = 549	- 5,483	0
รวม	18,096	3,096	15,000	

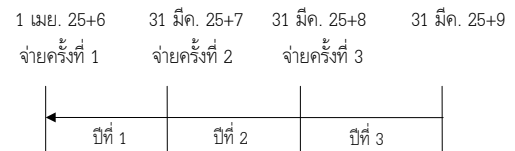
5. การบันทึกบัญชีเพื่อจ่ายเงินทุกวันที่ 31 มีนาคม มีดังนี้

	25+7	25+8	25+9
ดอกเบี้ยจ่าย	1,500	1,047	549
หนี้สิน	4,532	4,985	5,483
เงินสด	6,032	6,032	6,032

ตัวอย่างที่ 1-11 การคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของเงินงวดชนิด

Annuity due

1. การจ่ายชำระหนี้มีลักษณะของ Annuity due เนื่องจากการจ่ายชำระเกิดขึ้น ณ วันต้นงวด ระยะเวลาการจ่ายชำระหนี้แสดงได้ดังนี้

PVAD

จำนวนครั้งที่จ่ายชำระ = 3

จำนวนงวดที่คำนวณดอกเบี้ยทบต้น = 2

2. มูลค่าปัจจุบันของเงินที่จ่ายสามงวด ได้จากการเปิดค่าในตาราง A-4 ดังนี้

$$PVAD = 5,483 (PVA, 10\%, 3) \times (1+i) = 5,483 \times [2.4869 \times 1.1] = 15,000 \text{ บาท}$$

3. จำนวนที่จ่ายชำระเท่ากันในแต่ละครั้ง คำนวณได้ดังนี้

$$15,000 \div [2.4869 \times 1.1] = 15,000 \div 2.73559 = 5,483 \text{ บาท}$$

4. ตารางการจ่ายชำระหนี้ มีดังนี้

วันที่	เงินที่จ่าย ชำระ	ดอกเบี้ยจ่าย	หนี้สิน	
			เปลี่ยนแปลง	คงเหลือ
1 เมย 25+6				15,000
1 เมย 25+6	5,483		- 5,483	9,517
31 มีค 25+7		9,517 (.10) = 952	+ 952	10,469
1 เมย 25+7	5,483		- 5,483	4,986
31 มีค 25+8		4,986 (.10) = 497	+ 497	5,483
1 เมย 25+8	5,483	—	- 5,483	0
รวม	<u>16,449</u>	<u>1,449</u>	<u>15,000</u>	

5. การบันทึกบัญชีเพื่อจ่ายเงินทุกวันที่ 1 เมษายน มีดังนี้

	25+7	25+8	25+9
ดอกเบี้ยจ่าย		952	497
หนี้สิน	5,483	4,531	4,986
เงินสด	5,483	5,483	5,483

